

Sygn. akt: I C 2529/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Glinkiewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Bożena Czajkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko M. K.

o zapłatę

orzeka

I. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powoda (...) S.A. w B. kwotę 4.342,13 zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści dwa złote trzynaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 lipca 2019 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części ;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.079,67 zł (tysiąc siedemdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nadaje wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 2529/19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko M. K. zobowiązującego pozwaną do zapłaty na rzecz powoda kwoty 8.446,13 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 5 lipca 2019 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwana poprzez podpisanie weksla zobowiązała się do zapłaty kwoty 8.446,13 zł Powód wezwał pozwaną do wykupu weksla.

Pismem z dnia 10 września 2019 r. powód wniósł o zasądzenie wskazanej należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, nadto wskazał iż weksel in blanco został podpisany przez pozwaną jako weksel gwarancyjny do umowy. W umowie pożyczki wskazana została całkowita kwota pożyczki oraz wszystkie koszty, które pozwana zobowiązała się ponieść w związku z umową. Całkowity koszt pożyczki wynosił 6.444 zł w tym 129 zł - opłata

przygotowawcza, 3.271 zł – prowizja, 1.100 zł (...). Dodał, iż wynagrodzenie za udzielenie pożyczki stanowi umowne wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pożyczkobiorcę z środków finansowych pożyczkodawcy przez okres wynikający z umowy. Zaznaczył, iż wysokość odsetek stanowiących wynagrodzenie umowne mieści się w ramach maksymalnej wysokości odsetek. Podkreślił, iż (...) stanowił fakultatywny element umowy pożyczki. Pozwana wyraziła zgodę na objęcie jej dodatkowymi uprawnieniami w ramach tego pakietu, co łączyło się z opłatą. Powód podał, iż naliczone w umowie koszty nie przekraczają limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu o których mowa w art. 36a ust 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazał, iż pozwana dokonała wpłat w łącznej wysokości 2.508 zł

Pozwana nie udzieliła odpowiedzi na pozew, ani nie stawiała się na termin rozprawy

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26 marca 2018 r. M. K. zawarła z (...) S.A. w B. umowę pożyczki. Pożyczkodawca udzielił pożyczki w kwocie 4.500 zł Dodatkowo ustalono koszty: opłaty przygotowawczej 129 zł, wynagrodzenia prowizyjnego 3.271 zł, wynagrodzenia za przyznanie (...) 1.100 zł. Pożyczka miała być spłacana zgodnie z harmonogramem spłat w 48 równych ratach po 228 zł.

Dowód: umowa pożyczki z załącznikami k.26-30

Zabezpieczeniem zapłaty zadłużenia z tytułu umowy pożyczki stanowił weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Dowód: weksel k. 5;

Deklaracja wekslowa k. 7

Wobec opóźnienia w spłacie należności wymagalnych (...) S.A. w B. wypowiedział umowę pożyczki i wezwał M. K. do wykupu weksla.

Dowód: pismo k.6

M. K. z tytułu zawartej umowy pożyczki wpłaciła na rzecz pożyczkodawcy kwotę 2.508 zł.

Niezaprzeczone.

Sąd zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do zasadniczych rozważań należy podkreślić, że po pierwsze zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c., jeżeli pozwany nie wdaje się w spór Sąd przyjmuje za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych chyba, że budzą wątpliwości albo zostały powołane w celu obejścia prawa.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w przypadku weksla własnego in blanco o charakterze gwarancyjnym, wystawca na podstawie art 10 prawa wekslowego może podnieść względem posiadacza weksla - pierwotnego wierzyciela zarzuty ze stosunku podstawowego. W pewnych wypadkach sąd rozpoznając sprawę o zapłatę na podstawie weksla będzie uprawniony do zbadania z urzędu niektórych zarzutów ze stosunku podstawowego, mimo że nie zostały one podniesione przez wystawcę. Sytuacja ta będzie mieć miejsce, gdy dłużnikiem wekslowym jest konsument, a możliwa do stwierdzenia na podstawie samej treści pozwu niezgodność pomiędzy wysokością roszczenia wekslowego a wiarygodnością ze stosunku podstawowego spowodowana jest istnieniem w treści powołanej przez powoda w pozwie umowy, klauzul abuzywnych. W ocenie Sądu przeciwne stanowisko może prowadzić do akceptowania działań nawet rażąco niemoralnych, jak np. uwzględniania zaliczania do sumy wekslowej wynikających z umowy odsetek w wysokości przekraczającej czterokrotność kredytu lombardowego NBP, czy rażąco zawyżonych kosztów działań monitujących i windykacyjnych. Niepodniesienie przez konsumenta zarzutu nie może prowadzić do udzielenia ochrony powodowi, bowiem w sposób oczywisty dojdzie wówczas do naruszenia zasad współżycia

społecznego i w sposób rażący zostaną naruszone interesy konsumenta. W ocenie Sądu abuzywność klauzuli umownej należy uwzględnić z urzędu.

Stanowisko to znajduje uzasadnienie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, gdzie stwierdza się, iż zważywszy na charakter i znaczenie interesu publicznego, jaki stanowi ochrona konsumentów znajdujących się w słabszej pozycji względem przedsiębiorców, dyrektywa 93/13 WE (nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich), zobowiązuje państwa członkowskie, co wynika z jej art. 7 ust. 1 w zw. z jej motywem dwudziestym czwartym, do zapewnienia stosownych i skutecznych środków „mając[y]ch” na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców i dostawców z konsumentami (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym celu do sądu krajowego należy wyłącznie i jedynie wykluczenie stosowania nieuczciwego warunku umownego, tak aby nie mógł on wywoływać wiążącego skutku wobec konsumenta, przy czym sąd ów nie jest uprawniony do zmiany treści tego warunku (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym kontekście należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 kwietnia 2016 r., R. i R., C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15). Przy bowiem braku skutecznej kontroli potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków danej umowy nie może zostać zagwarantowane przestrzeganie praw przyznanych w drodze dyrektywy 93/13 (wyrok z dnia 7 grudnia 2017 r., B. S., C-598/15, EU:C:2017:945, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostały uregulowane w umowie pożyczki z dnia 26 marca 2018 r. Ponieważ pozwana nie wywiązała się ze spłacenia wszystkich rat umowa została wypowiedziana.

W ocenie Sądu wskazane w umowie koszty dodatkowe związane z udzieleniem pożyczki budzą poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹§1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt każdej pożyczki składa się oprócz kapitału i odsetek, opłata przygotowawcza, wynagrodzenie umowne oraz koszt (...) w łącznej kwocie 4.500 zł, co stanowi 100% wartości udzielonej pożyczki (wartości kapitału).

Z treści umowy wynika, że jej przedmiotem była pożyczka w wysokości 4.500 zł – kwota faktycznie wypłacona. Z kolei całkowita kwota do zapłaty wynosiła 10.944 zł. Obejmowała oprócz całkowitej kwoty pożyczki i odsetek, opłatę przygotowawczą w wysokości 129 zł oraz wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 3.271 zł, a także koszt (...) w kwocie 1.100 zł. Pożyczka została udzielona na 48 miesięcy. Nie budzi wątpliwości, że postanowienie umowne dotyczące prowizji, czy (...) nie dotyczyło głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłata z tytułu prowizji, czy też (...) z całą pewnością nie należy do istoty umowy pożyczki. W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące tychże kosztów nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą strona powodowa stosuje do wszystkich klientów. Nie podlegają one negocjacji z uwagi choćby na sposób zawierania umowy. Powód w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona opłata, jest ona podana kwotowo, bez wskazania składników i wyliczenia co składa się na całkowity koszt tej opłaty. Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłat

w łącznej wysokości w wysokości 4.500 zł i bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami umowy pożyczki rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje.

Dodatkowe opłaty są oderwane od rzeczywistych kosztów czynności i mają w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy (wskazuje na to wysokość opłat). Zostały ustalone w wysokości rażąco wysokiej, stanowią 100 % udostępnionego kapitału pożyczki. Sąd uznaje te postanowienia umowne za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy. W ocenie Sądu ustanowienie opłaty w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Stanowi w istocie rzeczy próbę ukrycia rzeczywistego oprocentowania pożyczki. Gdyby więc nawet przyjąć, że zastrzeżenia umowne dotyczą opłat nie stanowią klauzul niedozwolonych, to i tak należy uznać je za nieważne w oparciu o art. 58 §1 i 3 k.c.

Sąd uznał, iż w związku z udzieloną pożyczką powodowi należała się co do zasady opłata przygotowawcza oraz wynagrodzenie umowne. Powód poniósł bowiem koszty związane z przygotowaniem umowy w tym gromadzeniem dokumentów, dokonania weryfikacji zdolności kredytowej, uruchomienia środków nadto koszt obsługi, dostarczenia i podpisania umowy, koszty osobowe, administracyjne i marketingowe. Wynagrodzenie umowne stanowi natomiast wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pozwaną ze środków finansowych powoda przez okres w jakim pozwana ma prawo dysponować środkami pieniężnymi. Sąd uznał, iż pozwanemu należy się 25% faktycznie wypłaconej pożyczki tj. kwota 1.125 zł tytułem pokrycia kosztów związanych z obsługą pożyczki i wynagrodzenia powoda. Powód z pewnością poniósł koszty związane z przygotowaniem umowy w tym gromadzeniem dokumentów, dokonania weryfikacji zdolności kredytowej, uruchomienia środków nadto koszt obsługi, dostarczenia i podpisania umowy, koszty osobowe, administracyjne i marketingowe. W przekonaniu Sądu ustalona kwota w całości pokrywa powyższe koszty.

Sąd w toku postępowania ustalił, iż w rzeczywistości pozwana otrzymała pożyczkę w wysokości 4.500 zł. Pozwana spłaciła na rzecz powoda łącznie kwotę 2.508 zł i zobowiązana była do pokrycia kosztów w wysokości 1.125 zł. Winna ona również uiścić na rzecz powoda odsetki umowne. Powód określił wysokości należnych odsetek na kwotę 1.944 zł. Sąd ustalił jednak, iż pozwana był zobowiązana do zapłaty odsetek od kwoty 5.642 zł (tytułem otrzymanej pożyczki i kosztów jej udzielenia) a nie jak żądał powód od kwoty 9.000 zł, co stanowi 62,50% zadanej kwoty. Wysokość odsetek została więc wyliczona proporcjonalnie do ustalonej przez Sąd kwoty tj. 1.215 zł (1.944 zł x 62,50%). Nadto pozwanemu należą się odsetki umowne z tytułu braku spłaty - 10,13 zł Pozwana winna więc uiścić kwotę stanowiącą realnie wypłaconą jej pożyczkę w wysokości 4.500 zł wraz z kosztami pożyczki 1.125 zł, odsetkami umownymi 1.215 i odsetki umownymi z tytułu braku spłaty w terminie 10,13 zł pomniejszoną o dokonaną wpłatę - 2.508 zł.

W konsekwencji powództwo podlegało uwzględnieniu na podstawie art. 720§1 k.c. w zakresie kwoty 4.342,13 zł (4500 zł + 1.215 zł + 1.215zł + 10,13 zł – 2.508 zł).

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt 1 zasądził na rzecz powoda kwotę 4.342,13 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

W pozostałym zakresie w pkt III oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w myśl zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów. Powód wygrał sprawę w 51%.

Koszty powoda to: 300 zł tytułem opłaty od pozwu, 1.800 zł kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od złożonego pełnomocnictwa. Łącznie koszty powoda wyniosły .2117 zł.

Zatem $2117 \text{ zł} \times 51\% = 1.079,67 \text{ zł}$.

W punkcie III sentencji wyroku zasądzono na rzecz powoda kwotę 1079,67 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pkt. IV wyroku Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności, gdyż ma on charakter wyroku zaocznego (art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.).